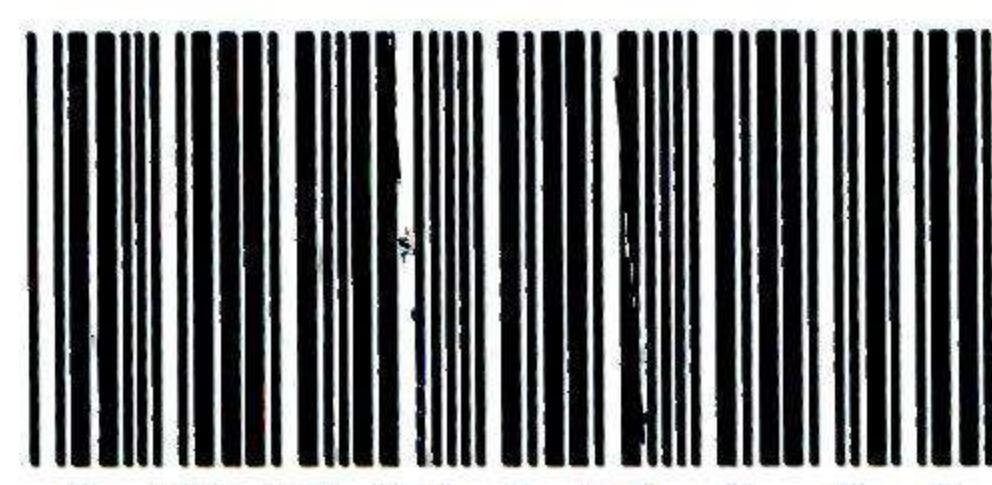

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת ת"ק

7534541

מספר משLOW/תיק : 1975 / 383 - 74

תאריך המסמך המוקדם: 17.02.1974

תאריך המסמך המאוחר: 17.02.1974

סימנו התיק:

---

12 j. ' d'lk 'f' lookje

ר'ג'ג ג'ג

ג'ג ג'ג

389/75

74

17.2.74

ש. חמרי אל"ם

לאחר שהוקרה בפניו כתוב המינוי של נבו

שען כי אין לי התנגדות למסירת הودעה מטעמים אישיים.

ש. ברצוני להבין את הקונצפסיה של "שובך יונאים". כפי שאני הבינו ששובך יונאים ~~אפקא~~

התכוון לבሎם את האויב בקו המים או למנוע צליחה.

ח. התשובה נמצאת בפק' המבצע. הכוונה הייתה למנוע צליחה. פרידת הסד"ב כמורגד

בפקודת לסד"ב שם קיימים גם לוח זמנים. שובר יונאים הרא בחזקת הקו הקדמי של סלע.

ש.י. זו תוכנית ראשונית להגנה לקרבת הערכות של סלע. הערכות סלע כוללת עוד

2 ארגודות שיושבות בעורף ובשלב ב' היא עוררת לתקפה.

ש. איזה חטיבות כולל שובר יונאים מלא ?

ח. שובר יונאים אחד כולל 3 חט' קדימה + 1 מאחור. 2 חט' טנקים וחת' 275 מרחבית

בקו וחת' טנקים מאחור. האגדה הייתה צריכה לקבל 2 חט' טנקים נוספת.

ש. לגבי חטיבת עורפית היה מדובר על 7. האם הוטלו הצורדים של 7 צפונה ?

ח. כנ. חט' 7 כוללת מפקדה. ובמקרה קיבלו במקרה דנן את חט' 460 עם המפקדה.

ש. מה היו משימותיה של חט' 7 או 460 בעמודה ?

ח. לתגבר ולפעול בכל המרחב.

ש. הראיתם אפשרות שהאויב יקיים רأس גשר? מצב שחייב את הפעלת העמודה?

ח. אפשר היה ליעד מגם לזה משחנו.

ש.ח. לפי החלטת אלוף הפיקוד לא הייתה לעמודה הגדרה מדוייקת באיזה גזרה היא תפעל.

ש.ח. אני קzin אג"ם פיקודי מ-יולי 1972.

ש. האם השתתפת בדיוני המטכ"ל או האגדה, או בפיקוד בונשא שובר יונאים כאשר היו

דיוניים בכחול לבן ?

ח. כשבאת לפיקוד מצאתי שם את ש.י. קיימת.

אני לא זוכר שעשו בזמןו הערצת מצב מקודמת. חשבו והעלו נושאים אך אין זכר

חומר בתוכב.

- ש. מי היה ק. אג"ם פיקודי לפניך ?
ת. לפניך היה עمير דרורי, היום מח"ט 1.
ש. בזמן הדיוונים כיצד רأיתם את הפעלת הפלוגות של החטיבות הקדמיות עם מתן
הפקודה להכנס לשובר יונקים ?
ת. המרכיבים הבסיסיים של התכנית הם: 15 ט' בגזרה הצפונית, יתר הפלוגות
(7-6) פרוסות (התקן 8 פלוגות בקוו). לקראת המלחמה צממו תקנים והיו 8
פלוגות. לפנוי המלחמה ניתנה פלוגה מד' 9: (3 גדודים טנקים בצררי כוחות)
מייטה טסה בלוזה, אם האויב מתחילה לצלוח אובדים
ש. מה תפקיד הפלוגות אם האויב מתחילה לצלוח ?
ת. הן חוברות עם המזוזים. כל פלוגה צריכה לשלווח מחלקה לחבריה. פלוגה +
מחלקה תופסת רמפות ויראה על האוריב. יורים למזוז אם המזוז אומר שעולים אליו.
ש. מה עושים הגודדים בצררי הרוחב ?
ת. כל גודד מהוועה עתודה של המח"ט ומופעל לפי הצורך.
ש. האם הם לא נדרנו להפעלה בגודדים? בזמן הצגת התכנית באוגדה הוצגה הפעלתם
במסגרת גדודים.
ת. לא שוכר מה סוכם.
ש. היו תוכניות להתקפת נגד. האם עשו זאת לגבי הגודדים הנ"ל ?
ת. לא זוכר, היה תרגיל מלא לפני דמני.
ש. היו ציריים מסוימים בשטח ? האם לימדו אותו שכאשר מגיע לגזרה ויש לו עתודה
עליה לתוכנן את התקפת הנגד? הפירוט נעשה על ידי מ"מ העתודה, האם הדברים כאלה
נעשו ?
ת. לא זוכר !
ש. האם נעשו תרגילים שלדיים של העתודות ?
ת. אלא שישבו בקוו תירגלו, לגבי היתר לא זוכר.

ש. הובאת תשקייף ?

ת. לא.

ש. חטיבה עתודה צריכה להיות מתודרכת לגבי אפשריות פעולה של האויב; האם נג恨ה לתרגל את העתודה ? האם היה תיכנון ותשקייפים של התקפות נגד גזרתיות ע"י עתודה מקומית וכליות על ידי חטיבה העתודה העורפית ? והרי אמרת שחטיבה עורפית הייתה בבי"ס לשריון ?

ת. הייתה להם קבוצת פקודות כי הסד"כ היה שייך לארגדה.

ש. האם חולה על דעתך שבאי"ס לשריון לא ידע על תוכנית התקפת הנגד ?

ת. לא יודע. הם היו צריבים להיות בכל קבוצת הפקודות ע"כ אני מNIC שידועו.

ש. מה הייתה עשו אילו ידעת שחטיבה 7 לא מכירה את תפקידיה במסגרת שובר יוניס?

ת. היחי מורה לקרוא למחריט ולעשות עימיו תכנון בנדרון.

ש. הרואה אותה בחירני שמח"ט ידע את תוכנית התקפת הנגד ?

ת. ברור!

ש. מכיר את תת"ל ינוש בז'ג'ל ?

ת. מכירנו. לא ראייתי אותו בפיקוד או בארגדה.

ש. הראית את מחריט 460 ?

ת. לא.

ש. הפלוגות שפעלו בקו המעווזים שהיו אמורים לפעול באמ כוחות אויב צולחים, האם מהרמפורת ומהסנפירים היה להם שדה ראייה לculo לה ?

ת. לא.

ש. האם הסוללה הסתירה ?

ת. כן.

ש.ח. ב כדי לפגוע באויב צריך להיות על קו המים ממש.

ש.ת. הרמפורת המרוחקות מיעודות לפעול נגד הרמפורת שלהם או נגד אויב שחצה או

שנמצא במדרון שלו.

ש. לאוריך הפעלה ניבנו סוללות כדי שיראו את קו המים? האם נידונה שיטת פעולה מסוללות אלו?

ח. היו דיוונים. במלחמת ההתחשה היתה שכוניתה של מכח אש עם מרגמות.

ש.ח. אָא בהתחשה ישבתי כמג"ד בקו. זה עבד טוב מאד.

ש.ח. לפניה הרמפות המצריות לא היו להם עדות שליטה על דרכי פעולה שלנו. הרגלו את המערכת טנקים למעלה וטנקין מתקשים.

ש. היה תרגיל פעולה של ח"א על רמפות מצריות?

ח. בשלב הצליחה חשבנו על סיוע ח"א.

ש. בשעה הראשונה של הצליחה ח"א עסוק בסלוק טילים. האם חשבתם שיוכל לעזריכם?

ח. לקחנו בחשבון שחיל אויר לא יכול לסגייע.

ש.ח. היו עדות טנקים רחוקות מהן יורים על הרמפות שלהם. מעדרות טנקים קרובות יורים על קו המים.

ש. מושגים חופש פעולה לטנקים הקרובים על ידי הפעלה הטנקים מעדרות רחוקות?

ח. כן.

ש. מה מספר הטנקים של האויב לעומת 7 פלוגות שלנו?

ח. אנחנו בנסיבות, להם הרבה יותר ארטילריה וטנקים. לא זכר טנקים של הסוללה הגבואה.

ש. ניקח טנקים של דיביזיות חי"ר: יש 100 טנקים בחטיבות החי"ר?

ח. לא בר שוקלים. שוקלים כמה טנקים יכולים לעמוד על כל רמפה שלהם. שטחה קטן.

ש. ורמפות שלנו?

ח. לנו היו עדות טנקים

ש. בוא ניקח את הגזרה המרכזית, האם היו רמפות במרקז?

ח. כן. עדות טנקים לפלוגות

ש. האם אל מול כל קו עדות פלוגתי שלנו לא יוכל המצרים לשים 20 טנקים?

ת. צריך לבדוק. אני לא זוכר.

ש. האם העריכתם שלל ידי שימוש בעמדות מרוחקות תקבלו חופש פועלה שיאפשר הטבעת המצריים במים?

ת. כן.

ש. במלחמה ההתחה ניחקלת שחיה"ר מצרי פגע בכוחותינו עם ספקות שר.פ.ג. מהסוללה שלנו יוכל לפגוע בהם בדרך זו?

ת. נניחו שעם כל עליית טנקים היו מפעילים ארטילריה שלנו להוריד אותה ר.פ.ג. בזמןי הדבר הוועיל למרות עדיפות האויב.

ש. כאשר נעת עם סיור טנקים ויראו מהצד השני האמ הוריד ארטילריה על האויב והאם לא השיב האויב באש מהממת?

ת. אני לא יודע מה זה מהמת. האויב היה יורה! המצב היה שאתה במלחמה ההתחה והאויב לא יראה עם כל הכלים. גושן לבך הירי לא היה מדויק. ירדו 400 פגשים, אך לא בשטח. שנכנסנו פנימה, ירו גם על טנקים אבל התנועה הייתה בפריפריה רחבה. הירי לא היה נורא בגל החול.

ש. כאשר מתחילה צליהה, ולדעתך אפשר לנתרל בזוקות וכוכב' מעמדות רחוקות, האם זה אמרות גם כשייש לנו רק 12 סוללות?

ת. זה מעט וע"כ תוכנן לגאים עוד אגד.

ש. המעבר מעמדות הקדמיות של הטנקים עד המים לוקח כחצי שעה. שהוא פרק זמן שאין לך בטחון שתוכל להלחם באויב כשהוא במים, חלק מהאויב יצליח. ידוע שמאנו אנשי קומנדו שמשימתם היה לפרק את עמדות הטנקים שלנו. במלחמה הזאת, האם הארטילריה שלנו נחנה לזה תשובה?

ת. הארטילריה של 12 סוללות אינה מספקת. 12 מטרות על 180 ק"מ זה לא מספיק.

ש. האם בධוננים בפיקוד התריע מישו ש-12 סוללות לא יספיקו?

ת. כל הזמן דיברנו במסגרת הפיקוד ובמטכ"ל שצורך עוד אגד.

סוכם שב-סדי"כ שובר יונאים צרייך עוד אגד ב"ק" + 48.

ש. מה שהייתה בסיני זה מעט. מה עוד שירומיים לפני המלחמה הועלו שתי סוללות צפונה.

ת. אחר כך קיבלנו אחריות. היו ביום כיפור בסיני 12 סוללות.

ש. נמסר לי שהיו 7 והגיעו עוד 2.

ת. היו יותר. לא זכר אם נפרשו.

ש. כמה זמן דרש כדי להעביר טנקים של האויב לצד שלנו?

ת. לא זכר. יותר מ-4-5 שעות.

ש. איך ראתם את פעולה האויב. אין חשבתם שיפעל את בוחותינו עד לבוא הטנקים?

ת. לא זכר, במצבה האויב שם סאגרים וחשש את עמדותינו.

ש. הראית את החורבה הדנה בתפיסה המתקפה של המצרים בהערכתם אמרן 71?

ת. לא.

ש. הראית את החורבה הדנה בצליחת מכשול מים על ידי צבא ברית המועצות?

ת. לא.

ש. הראית חורבת הדנה בצליחת ע"י צבאות ברית וארשה?

ת. לא.

ש. בפריסת שובר יונאים מלאה נכללו 7-6 פלוגות שמתוכן היו צריבים להוציא מחלקות

לקו המוזדים. פרוש הדבר שהיו 9 מוקטנות.

הפיירות: - פלוגות: ברוצר, נוץ, מצורה

פלוגה ב-ברוצר, פלוגה ב-נוץ.

פלוגה פלוגה בטורייזה.

פלוגה ב-נוזל פלוגה בהברגה.

פלוגה בגזרה 275

2 פלוגות בצרץיל, או לקדם אתם למרחק

גדודים: בלוזה, טסה

הגדודים: על יד בלוזה - בטסה

ש. איך ראתם מאמץ עיקרי של האויב?

ש: איפה ראייהם ממש עיקרי של האויב?

ת: ראיינו צליחה רבתית שֶׁ בכל התעללה. לא זוכר ממש מרכז.

ש: תעשה לי הערכת מצב איך צריך לתקוף כוח עם סד"כ כמו של המצדדים?

ת: בבדיקה כשם שעשו כי כשבועלים עם כל חמש דיוויזיות אפשר לפעול בכל פגゾרות גזרות הличה האפשרות הן מול: קנטרה, איסמעיליה, וצירי המיתלה-ג'ידי.

ש: המודיעין אמר שבקנטרה ממש מישני ולעומת זאת בכבירית ממש עיקרי.

ת: לכן החכזון שלנו כלל עתודה חטיבתית נוספת.

ש: אם לדבר על יעדים מערכתיים בסיני הרי על הציר הצפוני צריך להפעיל ממש עיקרי.

ת: תפיסת ההגנה לא גרסו חדרה מצרית לעומק.

ש: בראשית יעד מערכתי תורף כדי הפעלת חמש דיוויזיות צריך ממש עיקרי להפעיל ממש מאות טנקים.

ת: אבל השטח מכחיב ממש מישני!

ש: יכול להיות ממש עיקרי על איסמעליה ורפידים, ואם הצדדים שואפים ליעד מערכתי הרי שזאת תהיה הפעלה שלהם - האם הייערכות שלנו עונתה עליה? ת: כן.

ש: למה הכרחות בגזרה הצפונית היו שווים בגזרות בשתי הגזרות במיתלה?

ת: בגזרה הצפונית היו צריכים לקבל ממש עשרה טנקים מטורף הגדור הקדמי כי צפוי מהטף מצרי בצפוז. התפיסה הייתה ליצור כוחות מאודניים.

ש: גם במקרה של התקפה מצרית לתפיסת רצועה בלבד, לא יעד מערכתי בעומק, מה הם דרכי הפעולה האפשרות של האויב? הם יצטרכו להעביר טנקים כדי לבסם רג"ש, את הטנקים אפשר להעביר אמפיתבילים באגמים או על גשרים. במקרה, שקיימות ארבע גזרות. גזרה אחת סוראץ - גם המר. השנייה: דוראר-סואר - חמסה, השלישית: חמסה - דרום האי, והרביעית: דרום האי קנטרה ושם יהיה ממש האויב, האם הפרישה השווה של שני גזרדי טנקים בכל גזרה מאפשרת בלימה בכלל הגזרות?

ת: אמרה לעצות. בתנאי שמדוברים על חכנית מינימלית.

ש: האם לא היה הגירוני להביע את גדווי הטנקים בין אם המר לסרואץ?

ת: לא חשוב. מבחינה הטנקים הרא היה צריך להיות שווה בכל הגזרות. צריך לשמר את הכוחות מאוזנים כדי לחתם שורה למצב הגרוע בירוחם.

ש: האם חטיבת עורפית יכולה לחייב התקפת נגד?

ת: כן, תבע צירי גישה ועמדות אש, אך לא ידוע לי אם תבענו.

עוובדים ללא חקלות הם יורידו את סד"כ הארטילריה באORTו זמן שלקח ל תומתיי |"ם
לנوع על שרשות, אבל יחד עם זה חששתי מתקלות במוביילים וшибוש לוח הזמנים
של המוביילים ולכך שורה לקחת את הסיכון שהארט' חזוז על שרשות, מה-סד"כ
הראשון שירד לסיני היה נפל של 40% בדרכו.

ש. זה היה חזוי?

ח. לא.

ראשית ב תומתיי |"ם שמשמים את מערכ הדריכה ותומתיהם שלקחו אORTHם מכל מיני
מקומות, ו תומתיי |"ם שימשו את מערכת הדריכה וצפוי שיהיו להם תקלות. שנייה כלים
של ימחי"ם מראש אתה צופה שלמרות ניסוי הדרך ולמרות הכל חביבה תקלות ביציאה
של מה-ים"ח. היו ייחידות שהפתיעו לך, לדוגמה: שתי הסוללות האלה שבאו לרפидים
בשבת והוכנסו לך. הגיע תומ"ת אחד מטור 8 קנים לך. היתר עמדו בגל תקלות
טכניות, זה לדעתי מצב לא טוב מבחינה טכנית. וזה מקפייז את % הנפל הטכני.
מטור 9 כלים הגיעו 7 במקרה הטוב.

ש. האם מוכך לך תרגיל איל ברזל, שבו גורדייש היה אז ראש מה"ד ומנהל התרגיל
ואריך שרוון היה אלוף פק' דרום?

ח. זכור לי, זה משחק מלחמה שבזמן הייתי רמ"ט דרום.

ש. האם אתה זוכר שהתעוררה שם הבעה של הורדת ארט' לסיני?

ח. לא זוכר!

ש. יש לכם את החלק הארט' של משחק המלחמה במפק' קתמי"ר.

ח. לא חשב כי זה יותר משנה.

ש. מי היה לפני שנתיכים סגן קתמי"ר?

ח. חיים ירכוני או ברזל (קקטוס).

ש. האם הוא פדיין בשירות?

ח. כן. הוא אצל אריך

ש. אם כן צריך לחזור אORTHו מפני שאני עיינתי בחיק התרגיל וראיתי שבסיכום
התעוררה הבעה הזה של הורדת ה- תומתיי |"ם על שרשות או במוביילים ומה? בך
שהבעה הזה של הורדת ארט' לפק' דרום ומועד הגעתה כבר נדרנו בעבר.

- ת. המעייה החעוררה יותר מוקדם ! זו הייתה גם הסיבה שב"כחול לבן" דאיינו מראש את בעיות לוח הזמנים לכח הארט' רצוי גם הסיבה שב"כחול לבן" הורדנו ארט' , הרצאנר אורתה ממחי"ם ומיקומו אותה בדרכו.
- ש. האם יש ימחי"ם של ארט' בדרכם בסיני?
- ח. היום בן, אז לא!
- ש. היו ימחי"ם של טנקים בסיני. בפ' צפון קידמו ימחי"ם של טנקים לסבירות רמת הגולן והיה זה ערך חשוב בבלימה. האם לפיו אותו שיקול לא היה הגיוני שdone את השרמנים שככל בר קשה להם לנסוע ישקדם, הנה בצרפת והן בדרכם?
- ח. בפ' צפון הם קדימה!
- ש. איפה?
- ח. בפילון.
- ש. ובסיני?
- ח. צריך לבחון את זה בקורסט נכוון: ימ"ח ביר חמדה שהוא ימ"ח הטנקים שנמצא בסיני נבנה במקורו עבור השלמת טנקים לאוגדה 252, לאחר מכן במסגרת כחול לבן, כשפה', ראה 300 עד 330 טנקים בעוצמה מסוימת לבלים הורדו לסיני 330 טנקים. לא כולם היו באחסנה - כי לא היה מקום בימחי"ם לכל הטנקים האלה, ולמשל גדרה השוט של חט' לא ישב באזורי של ביר חמדה, בתקופה של כחול-לבן, אלא על ציר רפידים-טסה ליד מחנה גד' 77 וגם הוא נכלל בתוך ה-330 טנקים של כחול-לבן. כשהיתה התראה בקורסט הזה הורדנו למחנה גדרה החת"ם שהוא המנה העורפי ברפידים שני גדרדי 155 מ"מ-ים-ים, שבוטלה כוננות כחול-לבן החזירו אורתם.
- ש. לפי מיטב ידיעתי, ותקן אותו אם אני טועה, אחרי 300 טנקים לא היו בסיני אחרי שבוטלה כוננות כחול לבן.
- ח. לא בקיא, אני רק יודע שלא היו צרייכים להוריד טנקים לקראת ה-6 באוקטובר, היו לעומת מ-290 טנקים כשירים.

ש. האם חשבתם על בניית ימחיים?

ת. במשר השנה ורביע שהייתי רמ"ט פיק' דרום לא זכור לי שדיברנו על בניית ימ"ח ארטילרי בסיני. רأינו בהחלט שהיו לנו מובלים בשלב המידי וכך גם חכננו להוריד אגד מילואים נורסף, וכשכשנסנו לרמת כווננות יותר גבורה הורדנו כלים לסיני. אגב, לפני שהייתי אמי רמ"ט, היתה תפיסה לא רק של בניית ימחיים בסיני אבל אין רוצה להתייחס לדברים ששמעתי בע"פ.

ש. שאלתי חלק מפקדי ייחדות ועוצבות איך היה הסיווע הארט' והסיעור האוורירי! היתה התפעלות יתרה מהאפקט שלה אחורי שהגיעה, אבל עד שהגיעה הארט' לא קבלו כל סיוע ארט'. אולי תוכל להבהיר לי מה קרה? ואכן לך דוגמא: ב-8 בחודש בהתקפה של 162 על פירדן, וחקרתי את ה-מחטיים שהשתתפו בהתקפה זו, ואמרו לי שלא קיבלו סיוע ארט' החל מיום ה-6 באוקטובר. דיברתי עם מפקדי גדודי טנקים, עיינתי בחקרים של רמות נמוכות מהם וهم סקרו שבקו סיעור ארט' ולא היה לי עם מי לדבר.

ת. היה להם עם מי לדבר אם לא היה מי שירות.

ש. האם תוכל להזכיר את עיניון בנקודת זה?

ת. לפי כל התחקרים שאנו ביצעת, לא היה עד יום ג' ארט' בכמה מספקת בעיקר עט בגדירה הצפונית מאזור הברגה וצפרמה. זה היה שורה בדרומית לה לא בלט במרכזה. ביום א' כבר הגיעו ונאנו לא ذכר את השעות כרגע, 2 גדודי מנמ"ח 120 מ"מ של גיסות השירות מאוגדה 162, הם הגיעו לבロזה, נכנסו לקרבת הכלימה והופעלו ביום שני. הם ירו כבר בבוקר.

ש. ומה עשו 5 גדודים שהיו בסיני?

ת. בגדירה הצפונית: סוללת ברודפסט יצא מכל פועלה, בשלב מאד מוקדם, גם כתוצאה מהרס הבונקרים וגם כתוצאה מפגיעה באנשיים שהפעילו את ה-120 בחוץ. נשאו 2 סוללות 155 מ"מ בצדנית, במרור ובירום (2 ת悠) אחד מול "אל בלח" ואחד בין קנטרה וטינה. שתי הסוללות האלה ירו כל הזמן אך אחר ובכל המועדים בקשר סיוע ארט' לבן קיבלו ארט' בסדר גודל של קנה למעוז, לא היתה ברירה כי לא היה יותר.

2 הסוללות האלו זו עצמה אש שלא יכולה לבוא לידי ביטוי בהתקפה זו חטיבתיה כמו זו שבוצעה ע"י 217 ו-460 על הפירדאן. בהתקפה של ברן שהיתה ב-8 בחודש שבתחלת נוכנשה 460 ולאחריה 217. מבחינה התקינו היא תוראה בהתקפה זו חטיבתיה אם כי מבחינה העוצמה 2 החטיבות יחד מנו אoli גדול.

ש. היו שתי התקפות בהבדל זמן גדול האחד מהשני, בכל אחת השתתפו 2 גדודים. בכלל אורפן ב- 460 היו שני גדודים (44 טנקים) וב- 217 היו כ- 50 טנקים. לא אכנים אחר לוויוכו. בכלל אורפן בתקופה ההיא בגדירה הצפונית היתה הגבלה בארץ, כל הזמן עד יום השלישי.

ש. אבל ההתקפה של ברן הייתה התקפה פיקודית! זו לא הייתה התקפה של ברן בגדירותו בלבד אלא מאמץ פיקודי שלם!

ח. ידוע לי, זו הייתה התקפה פיקודית.

ש. זה היה המאמץ העיקרי של פיקוד דרום לאורכו בוקר. ברם ידוע לך אם אתם מילמים כי כאשר פיקוד תוקף, רצוי התקפה ראשית או כמעט בלעדיה, האם מרכזים ארט' גם מוגדרות אחרת?

ח. ראשית אני לא בטוח שהיתה מספיק ארט' בכספי לרבע מוגדרות אחרות, אין לי פה את לוח הזמנים של הצבירות הכה. בכלל הגזרות בדרשה ארט' ב-8 בחודש, גם בשלב של ההתקפה הפיקודית, כי בגדירה הדרומית ניהלו בלילה בלילה ב-8 בחודש והיינדו צריכים את הארט' שהיתה שם ולא היה שם עוד ובגדירה המרכזית גם היו צריכים אש וכגון"ל גם בגדירה הצפונית. כשברן נכבש לתקיפה נשארה גיזרת בלוזה כגדירה שקיימה את עצמה אם כי נתקה באיזה שהוא שלב תקף את קנטרה לפני שירד למטה לפירדאן. אך שהיו השיקולים לריבוץ המאמץ לאורכו יום אשר היו. אני ראייתי מראש שאין ארט' מספיק ב- 8 בחודש. שנית יש לזכור את שיטת ההתקפה הפיק', כפי שהצטיירה פה במטכ"ל, כשהרמט' חזר מפיקוד דרום רצין את התיאור של התכנית הוא תיאר התקפה שליטה צריכה להשתרע מבחינת העומק שלה מקנטרה ועד איסמעליה במינמרם. כשהגזרה הדרומית של ארמיה ה-3 הייתה אופציה של כן או לא. הוא הסביר שזו תקיפה לכל רוחב החזית. זה לא צליחה של ראש גשר שאתה מרכז מאמץ אחד, גד' ארט' כמו שעשו ביום הצליחה אלא זו התקפה

לאורר, שכפי שהסביר ה-רמטכ"ל בקורסתו זה לא הגיעו לממים או לסוללה ולא ליד ציר החת"ם אלא לגולן את האש הגשר של המצריים ולא מתחת לו להתבסס ז.א. התקפה מأد רחבה (לקטע גדול) שבסיוע הארט', משמעו לפרק ארט' לכל אורכו כי אחרת איינך מקבל ריבוצי ארט'. ואכן הייתה פרוסה כי מי שהיה בסיני היה פרוס לכל האורר. החל בציר המרכזי שmobail לאיסמעליה דרך הציר שנכנס למרור ודרך ציר בלוזה קנטרה ודרך ציר הביצות. מי שהיה שם, היה פרוס. לו הייתה מגדיר את התקפה כתקפה פיקודית מרוכזת על חיזיון, אז יש מקום אROLI לרכיב הכל לאזרור חיזיון.

ש. אם איינני טעה ההורה הייתה לתпрос באזרור חיזיון גשרים ולהעביר טנקים לצד השני.

ת. יכול להיות. מתי היא ניתנה? בערב הקודם?

ש. איינני יודע בפרוש ניתנה ב- 10.30 בעוקר ב-8 בחודש. בשעת התיכנון בערב הקודם לא נאמר שום דבר על תפיסת גשרים וצליחה לצד השני באזרור חיזיון אלא דובר על חילוץ אנשיים.

אבל עד שהארט' הגיעו הרגיסטו חוסר בארט'!! גם זה הגירוני,מעט שהיה בא לידי בטוי בצורה הכיו טובה שיכולה היה להיות, אבל ב-6 בחודש היה כח טנקים שנע בכדי לעזר צליחה ולא הצליח לקבל ארט'.

ת. על איזה מקום אתה מדבר?

ש. מג"ד 79 (גינגי) שנע לעבר איסמעליה.

ת. היה שם באותו שלב, סוללה אחת של ארט' 175 מ"מ שירתה גם לאיסמעליה וגם לדידר-סואר וכל המקרים.

ש. הזכרת קודם שהוא דירוגים במטכ"ל על כוחות של חיילות שונאים ודנו כיצד האנשים רואים את מקומם של החילות השוניים בקרב זה רזה החבטה גם התכנון והורדת הכלים למטה בקביעת עדיפות בהורדה, אני שמתי בפניי מספר מפקדי שריון את השאלות האלה של איזון והיית רוצה לקרוא לפניך כמה קטעים שתתייחסם לך:

תשובה (של ינוש) "לגורם הארץ" ישנה השפעה על מרכיב יחסית הכוחות עצם פגיעה ובעצם הפרעתה ללחימה מסודרת... במינוח באח לידי ביטוי בהגנה כשהכוחות הילחמים

בצד המגן הם כורחות טנקיים ולעומת זאת ההתקפה הארט', של האויב היא פחרות מוגשת ופחרות אפקטיבית. היות רעם פחרות שריוון ניתן לחצות ולבור שטחים מוכיים בארט', לגורם הארט', יש השפעה מטברת פסיביולוגית ובשריוון הם משפיעים במיוחד על השליטה בטנק כחוצה מהפעות רבה של מפקדים".

"ביחס טנקיים של 1 ל-4 לטרבת הכה התוקף זה סביר, אך אם היחס הוא 20 ל-1 וחט' שנמצא במצב כפי שהיתה חטיבת ב-7 - 6 באוקטובר ומקבלת הפגוזות מס' 1 ארט' האם זה משפייע לדעתך על יחס הכוחות בטנקיים? תשובה: "זה משפייע לרעת המגן אבל זו לא השפעה דומיננטית ומרוחלת, זה מפרייע במידה רבה ומפרייע לתיפוע לטכנייה הקרבית בכל מה הקשור לחיפוי ואש, אך לא היתי אומר שלגורים הארט', הסורית הינה השפעה ישירה להשיגיהם". שאלת: - כמה טנקיים היו לך ב-6 באוקטובר כשהתחלה? תשובה: - "היו לי מעל 105 טנקיים. שאלת: - "לו ניתן לך אפשרות לקבל עוד 20 כלים האם הייתה מעדיף 20 טנקיים או 20 ארט'? ?" תשובה: - "20 טנקיים". מה היה סדר גודל הטנקיים בחט' שלך כשהתקפה מערכי חי"ר עם נשק ג.ט? תשובה: "גמרנו את הבלימה עם 30 טנקיים, לאחר 48 שעות עמדנו עם 103 טנקיים ונכנסנו להבקעה עם סד"כ חטיבתי פחרות או יותר מלא. ההתקפה הייתה ב-11 באוקטובר. שאלת: "כמה טנקיים היו לך ב-12 באוקטובר ? תשובה: "בסביבות 80. שאלת: "ב-13 באוקט' ?" תשובה: - "60-65, אבל החל מתאריך זה החט' פרצלה והעבידנו 2 פלוגות (20 טנקיים) לחט' גולני קיבלת אחריות לגיירת בית-ג'אן כך שלרשوت חטיבתי מ-13 באוקט' עמד סד"כ של 40 טנקיים" שאלת: - "האם בתקופה זו עסקה בהבקעה מערכי חי"ר?" תשובה - "לא ~~אקסאא~~ הבקעה מערכי חי"ר הסתיימה עד 12 באוקט' בערב". שאלת: "אם היו נורננים לך ברירה לקבל יחיה נוספת היו טנקיים גם בהבקעה ?" תשובה: - "כן, אני נשאר בפפיסה שארט' היא גורם מסיבי חשוב מאוד אך לעולם לא יהיה מכרייע". שאלת: "יש הטוענים שיחבי הכוחות בשלבי הפתיחה לא היו בסדר, טוענים אלו היה שם עוד חטיבת שריוון, האויביב היה נבלם בקו הירוק". תשובה: "נכון". שאלת: "איזה היו לנו לנו עוד 4 גדרדי ארט'?" תשובה: "לא היה משנה. ארט'" אפריאורית לא מסרגלית לבולם טנקיים".

ת. דעתו של יגוש, שטנק הוו נשק הכרעה מקובלתה עלי. אם הרט, משפיע על יחסינו כוחות? לדעתך בז? מקובל גם על אחד אחר. השאלה היא הפרופורציה? פה קיימים ויבוכו? ש. בפק' צפוץ היו לנו כ-170 טנקים ותקפו אורתנור ביום הראשון 240 ואחרי זה עם 3 דיביזיות ה-ח'י"ר היו בסה"כ כ-600 טנקים. השאלה היתה לו היו לנו 4 גודדים בנוסף ל-11 הסוללות הקיימות האם זה היה משנה?

ת. אני חושב שכן!

ש. ככלומר ניתן לשבש התקפה שריון עם ארט'?

ת. כן! אני חושב שכן וזה גם הוכח במלחמה. היתה התקפה חטיבית אחת של טנקים עירקיים שנבלמה ע"י רימוך ארט'. לא ראיתי זאת במוזיאני, פיק' צפוץ טוען את זה וההיסטוריה הצבאית מלמדת שזה כך.

ש. מקומה של הארט' לא טוען להגנה או... אבל אני מדבר כלפי טנקים. א

ת. אני מתחرون כלפי טנקים!

בחזית הדרומית זה עבד ובצפונה אפריקה זה עבד. בפלישה האמריקאית בטוניס זה גם כן עבד! התקפות חטיביות של טנקים נבלמו ע"י ריכוז אש של ארט'. זה נבלם גם פה. אם אתה שואל אם הסורים היו מצליחים לפרוץ אם היו שם עוד 4 גודדי ארט'?

יכול להיות שכן. לדעתך זה היה משנה, בהחלט?

ש. היו הפתאומיות שאנשים קיבלו סיוע אויר בזרחה פחותה משהיו בצייפות או מה שדברו לפני המלחמה?

ת. זו עובדה נכונה! קיבלו פחתה ממה שהיו הצייפות.

ש. למעשה שורע דרישת נמצאת בחטיבה בפק' צפוץ לפחות לא ניתנת זרוע דרישת לחט' ידוע לך על כך?

ת. כן, אך אין לזה כל קשר לסייע אויר, לזרוע דרישת אין כל משמעות להיפך, בשיטה שזה עבד במלחמה זו לא היו צרכים בכלל זרוע דרישת. זרוע דרישת ניתנת לארגדה, וארג', יכולת להורידת לחט' ע"מ לצורך קשר ישיר אם מרכז סיוע אויר במצב ולבקש דרישות מסייע אויר. במלחמה הזאת לא היה מרכז סיוע אויר בזאת משום שה"א הוריד

חפ"ק אורייניטים לפיקודים ומאז התנקזו כל הדרישות לסייע אויר לחפ"ק הפיקוד. בczpon זה היה בכנען ובדרום זה היה בדבילה (חסיבה) לשם התנקזו הדרישות מהם לא הועברו בקשורת "קסה" כי אם ברשות פיקוד במבצעית וברשות חפ"ק כר' שהמצאות זרוע דרישת לא הייתה לו משמעות. **אלא** אשר לפק' הדרום: - מעולם לא ביסנו את הבליימה על סיעוע אויר, תכנית שובך יונאים לא נשענה על מרכיב עיקרי של סיוע אויר התקפי מעולם, בכלל מערך הטילים בגין המצרית. תוכניות אופרטיביות שהיו מבוססות על התראה, בתחום של ה-60-72 שעה דיברו על מבצעים אורייניטים וארט', בוגד מערך הטילים. ללא ארט' גם עם התראה קצרה יופר מאשר 60 שעה כי ח"א היה מוכן להכנס תוך 24 שעה לפורט סעיד ותוך 48 ל"בנדיגו" מלא. ח"א תמיד נקט עדשה, בכלל מערכת הדיוונים והסיכון, שהוא רוצה לשושות "בנדיגו" רק אם יש לנו כוונה לצלווה. אין כוונה אז חבל להשكيיע מאמץ בתקיפת סוללה הטילים כי לחרת יהיה מערך אחר ונעמוד בפניו אורחת התופעה מחדש.

ש. מפקד ח"א קורא לזה "תגר" ולא "בנדיגו". האם זה באמת נכון שם אין צליחה הרי אפילו אם יש התראה בשלב הבלימה, לא מבצעים זאת?

ת. לא אמרתי שזה נכון או לא נכון כי יש פקדות כתובות! אני רק אומר מה הייתה עדשה חיל האויר, כדי להבהיר מדוע לא החבսנו על מרכיב ח"א במרכיב בסיסי בבלימה. לדעתי קיימת פה טעות בתפיסה העולם של זרוע יבשה או שיטת האימון - לא באימון עצמו אלא בהסברת על מהות הביצוע - בתפיסה שביווע אויר התקפי זה דבר שנייתן לך בנסיבות מסוימות ביותר. למה אני טוען שטוב שאימנו את המערך עם הרבה סיוע אויר? משומש שבשלב הפריצה לאחר שמערך טילי הנ.מ. שלהם שובש אפשר לקבל סיוע אויר בנסיבות גדולות, וטוב לאמן לקראת זה.

אלא מה, כתוצאה מ-6 הימים, ההאימוניים לאחר מכן, היו ציפיות גבוהות מאד מכך.

בל' שום פרופורציות למצב האובייקטיבי של הגנת נ.מ. כפי שהיא. המצב הזה היה נכון ברמה עד אביב 73 כשאוז התחילת סוריה להמלא עם סוללות נ.מ. ומאז גם שם זה לא היה נכון, וירדן נשארה הגירה היחידה ש מבחינה אופרטיבית דיברנו על סיוע אויר בבלימה.

ש. באיזה תקופה הייתה רמ"ט רמ"ט פיק' דרום?

ח. מיוולי 27 עד ספטמבר 73.

ש. כשהאת לפיקוד היתה כבר חכנית שובר יונאים?

ח. לא זוכר!

ש. האם כשתייכנחות תיכנוך מערכתי אופרטיבי האם הוכנה הערכת מצב בכתב?

ח. לא, היו פקודות שהן פועל יוצא של הערכת מצב.

ש. האם הדרכת ב-פומ?

ח. כן.

ש. ב-פומ לומדים שיש לעורר הערכת מצב בכתב לקראות הצגת תוכנית.

ח. לא בפומ שאני הדרכת.

ש. מי היה מפקד פומ בזמןך?

ח. מוטה היה מפקד בשתייחתי מדיך, ו아버지ה בשתייחתי חניך. אף פעם לא הכנו הערכת מצב בכתב.

ש. בניה שעלייך לתוכנן תרגיל הבנה על רמת-הגולן האם לא ביקשו את מצב בכתב?

ח. לא! את עיקרי הערכת המצב אני כותב בפקודות. זה לא נמצא בכתביהם של הפיקוד.

בדפ"א של האויב בסיני היו 2 מאזים עיקריים: אחד על ציר טסה איסמעליה ואחד בגזרה הדרומית כאשר יתכן ויהי מאמץ משלים בגזרה קנטרה - האם פריסת הארץ, בפק' דרום הייתה בהתאם לדפ"א אלו?

ח. באיזה שלב?

ש. בשלב התיכנוך.

ח. לאף זו הייתה פריסת הארץ לבט"ש.

ש. גם ב- באוקטובר?

ח. עד המלחמה היא הייתה פריסת מובהקת של בט"ש.

ש. אבל את 5 הסוללות אפשר היה להפעיל?

ח. בהחלט אפשר לתגבר את הקור. אך היו מתחכחות לתיגבור בגזרה הדרומית והמרכזית.

ש. היה מצב של חורسر תחמושת האם חזו מראש את צריכת התחמושת? האם זה בא

מצריכת יתר?

ת. הייתה החלטה, שרירותית, המבוססת על משך המלחמה החזו ובסגנון אילוצים
תקציביים. ההחלטה זו דברה על תקן של 5 ימי לחיימה לארט'. לדעתך הערכת חישוב
תחמושת הלחימה הוכיח את עצמו בנכון בראשיה כוללת צהלית (מבחינת הממוצע),
ותחמושת החלה לחסוך החל מהיום ה-8 של הלחימה (אם אין טעונה), ירינו יותר
מאשר ציפינו שנירה אבל בשום תקרה לא עליינו באופן ממוצע על יום לחיימה.
הערכת הממוצע של יום לחיימה נשארה נכונה.

ש. האם הפרישה של הכוחות הקדמיים 2 חט' שריון וחט' 275, 91 פלוגות הטנקים
בקו שהיו להן ב"שורבר יונאים" עוננה על דפ"א ועל המאיצים העיקריים חזוריים של
האויב בגדמות השוניות?

ת. כן. לדעתך כן. לו תכנית שורבך יונאים הייתה מוצעת בעתו שփיקוד היה צריך
לבצע אותה, ביום שישי, זה לא היה מונע מהמצרים להאחז בגדר המזרחת. זה היה
ሞנע לבסם ראשי גשר או לפחות מונע ביסום ראשי גשר בצרה רצופה לאורך כל הקו.

ש. האם ידוע לך כמה טנקים נפגעו לנוכח בלילת הראשונות?

ת. בטח!

ש. כמה עד הבוקר?

ת. 180 אני חשב.

4

**משרד הבטחון
ארציוון צה"ל ומערכת הבטחון**

סוכן התקין

5000 (6.73)

28/20x